

Uitgegeven door de
Gebr. TERLAAK
Hoofdredacteur
Drs. N. STREEFLAND

Redactie
en
Administratie
Oranjestad, Loods 13
Telefoon 171

Agenten te Holl. - Binnen:
Mevr. Le wenburgh, p.a.
Bloemenhandel „Jvo me.,
Agent te Har: Bakkerij
„Braun.,
Agent te wanokwaru:
Hr. Lontho.

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO. 162

ZATERDAG 16 JULI 1960

Abonnementsprijs f 1,- per maand, f 10,- per kwartaal, f 35,- per halfjaar, f 70,- per jaar. Postabonnementen f 6,50,- per maand, f 17,50,- per kwartaal. Advertentie tarieven f 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm.) f 0,30 per mm. Familieverrichtingen f 0,22 per n.m.

Internationaal leger van Afrikaanse troepen naar Kongo

Verscheidene Afrikaanse landen hebben troepencontingenten toegezegd die als onderdelen van het UNO-leger de orde en rust in Kongo zullen gaan herstellen. De Belgische regering heeft bekend gemaakt, dat haar troepen in Kongo zich pas zullen terugtrekken als het UNO-leger goed functioneert. De zuidelijke provincie van Kongo, Katanga, tracht internationale erkenning te verkrijgen als onafhankelijke staat.

AFRIKAANSE TROEPEN

De Chefstaf van het Ghanaese leger de Britse generaal majoor Alexander is in Leopoldstad aangekomen. Hij bereidt er de komst voor van Ghanaese troepen die deel zullen uitmaken van het UNO-leger voor Kongo. Binnen 24 uur zullen ook officieren van het UNO-leger in het Midden-Oosten arriveren. Onder hen zal zich ook de toekomstige commandant van het internationale leger in Kongo, de Zweedse generaal majoor Carl van Horn bevinden. Intussen heeft Marokko twee bataljons voor de UNO-strijdkrachten voor Kongo beschikbaar gesteld. Ook Tunesië zal enkele eenheden sturen. Andere Afrikaanse landen hebben eveneens troepen eenheden aangeboden.

ONDERZOEK NAAR WREEDHEDEN

De Belgische regering gaat intussen door met het zenden van troepen naar Kongo, om daar de blanke bevolking zo goed mogelijk te beschermen. De Belgische regering heeft aangekondigd dat bij de Verenigde Naties een verzoek wordt ingediend om 'n onderzoek in te stellen naar de wreedheden, die tegen de blanken in Kongo zijn bedreven. De Belgische regering heeft laten weten, dat de Belgische troepen niet op hun bases in Kongo zullen worden geconcentreerd voordat vaststaat dat de troepen van de Verenigde Naties in staat

zijn de bescherming van de Europeanen over te nemen.

SPANNING

In de hoofdstad van Kongo, Leopoldstad, en andere delen van het land is de spanning de laatste dagen merkbaar toegenomen. De inheemse bevolking keert zich niet alleen tegen de Belgen, maar ook tegen haar eigen nieuw regering. Beiden worden vreesvallig afgesteld voor de ernstige moeilijkheden die op tal van gebieden van het dagelijkse leven zijn ontstaan.

De voedselvoorziening is in gevaar. De meeste openbare diensten en bedrijven werken niet en de meeste plantages liggen verlaten. Ziekte en honger, zonder personeel en medicijnen de meeste scholen blijven gesloten.

UITTOCHT GAAT VOORT

Gisteren zijn ongeveer 5000 vluchtelingen met vliegtuigen naar Europa vervoerd en deze uittocht gaat nog onverminderd voort.

Het internationale Rode Kruis, dat evenzeer zal hulp verlenen aan de Europeanen die uit Kongo naar beschermende landen zijn gevlucht. Dit besluit is genomen op verzoek van het Belgische Rode Kruis en de Belgische regering.

President Eisenhower heeft 300 ton meel beschikbaar gesteld om zo spoedig mogelijk naar Kongo te worden getransporteerd.

In Leopoldstad en elders in Kongo hebben de ongeregelde troepen tot voedseltekorten geleid.

Met ingang van gisteren vliegen Ame-

rikaanse legervliegtuigen vanuit Frankrijk regelmatig voedsel naar Kongo over. Ook alle Belgische toestellen die vluchtelingen ophalen zullen op de heenreis voedsel meenemen.

TSONGEBE NAAR NEW YORK

Tsonge, de premier van de Zuid-Kongoese provincie Katanga, die zich heeft afgescheiden, vertrok gisteren met een delegatie per vliegtuig naar New York. Hij zal daar besprekingen gaan voeren op het hoofdkwartier van de Verenigde Naties.

Tsonge heeft laten weten dat hij de troepen van de Verenigde Naties in Katanga zal toelaten. De afscheiding van Katanga is intussen door de provincieraad bekrachtigd. In een resolutie wordt o.m. gezegd dat het volk van Katanga zijn zelfbeschikkingsrecht wenst te gebruiken. Het besluit van de Kongoese regering om de diplomatieke betrekkingen met België te verbreken, wordt afgekeurd. Alle vrije landen worden opgeroepen de onafhankelijkheid van Katanga te erkennen.

Binnenkort zal er een groep inheemse troepen moeten strijden wegens munitie.

De mijnbouwonderneming Union Minière, die de grote kopererts, uranium en andere mineralen afzettingen in Katanga exploiteert, heeft de volgende week weer normaal te werken. Een groot deel van de naar Rhodesia gezonden employés evenals de Afrikaanse werkkrachten, zijn naar het bedrijf teruggekeerd.

Begroting goedgekeurd

ANP. De Tweede Kamer heeft de begroting van Nederlands Nieuw Guinea en de afdeling Scheepswerk Koninkrijk goedgekeurd. De heer de Graaf van de Ruyter heeft mede, dat de commissie voor Nieuw Guinea geen aanleiding heeft ge-

zien tot besprekingen omdat pas een Nieuw Guinea debat gehouden was. Communist Bakker concludeerde uit wat de Minister en de staatssecretaris onlangs in de Eerste Kamer hebben gezegd dat de regering voor wat Nieuw Guinea betreft voor grote problemen staat en liever heeft dat men zijn mond houdt. Hij vroeg of er besprekingen zijn geweest over de Amerikaanse marine basis op Nieuw Guinea. Hij betoogde, dat de vorming van de militaire Papoea eenheden betekent dat een klein KNIL wordt gevormd. Hij vroeg wat de consequenties zijn ten opzichte van Indonesië.

Minister Toxopeus zei dat hij het een verstandige gedachte van de vaste commissie vond thans geen Nieuw Guinea debat te houden. Hij merkte op dat de heer De Kat schriftelijke vragen heeft gesteld over Nieuw Guinea. Daarop is nog geen antwoord gegeven. Onder deze omstandigheden kon hij de vragen van de heer Bakker niet beantwoorden. Onder de andere vragen kon hij er geen vinden die beantwoording zijnerzijds verlangen.

Staatssecretaris Bot verklaarde niet betrekking tot de vragen over de werkloosheid dat hij inlichtingen heeft ingewonnen bij de Gouverneur. Na een dupliek van de begroting werd deze zonder hoofdlijks stemming goedgekeurd, waarbij de commissie geacht wilden worden te hebben tegengesteld.

Excuses aan officieren smaldeel 5

De burgemeester van de Australische stad Fremantle heeft aan de officieren van 't Nederlandse smaldeel zijn verontschuldigen aangeboden voor het gedrag van het havenpersoneel. Het Nederlandse smaldeel moest dinsdag zonder hulp in de haven van Fremantle meren, omdat de bond van havenpersoneel hulp aan de Nederlandse schepen weigerde. Zoals bekend is de boycot inmiddels opgeheven.

Opstelling kiezerslijsten streekraad Hollandia

Vrijdagmiddag hebben ambtenaren van het HPB kantoor van Hollandia te Kajeo Batoe een begin gemaakt met het opstellen van de kiezerslijsten voor de streekraad Hollandia, die binnen afzienbare tijd zijn beslag zal krijgen. Opzet en doelstelling van de te vormen streekraad zijn reeds geruime tijd besproken op de regelmatig plaatsvindende vergaderingen van de districtsraden van Sentani en Tobati. Deze districtsraden hebben een informeel karakter. Ze bewijzen echter nuttige diensten als medium om nieuwe begrippen die verband houden met de demokratisering van het bestuur, bij de bevolking in gang te doen vinden.

Minister Toxopeus dit najaar naar N. G.

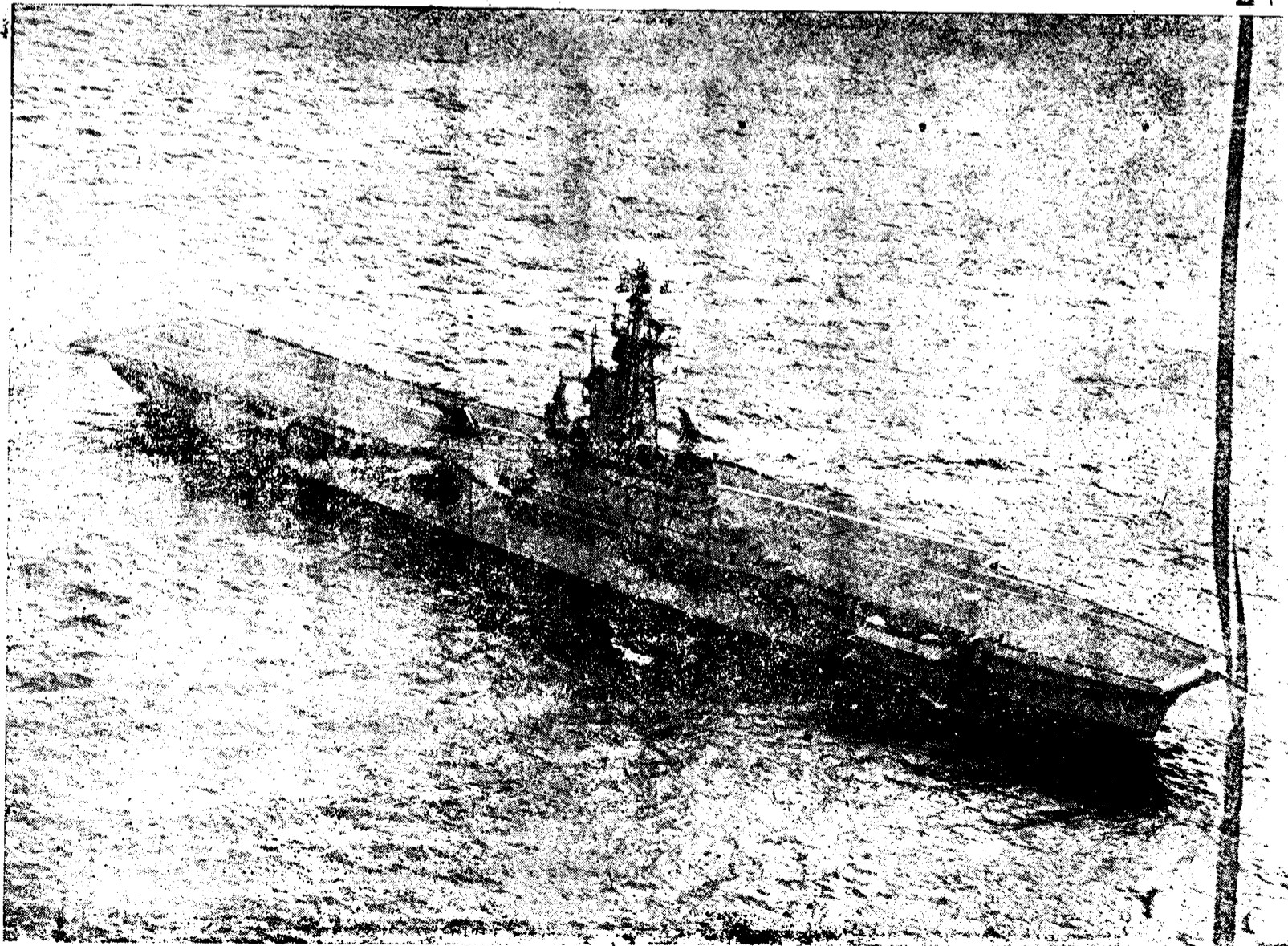
ANP. Volgens persberichten is minister Toxopeus van plan in het najaar Nieuw Guinea te bezoeken. Hij zal ook Australië bezoeken voor besprekingen over onderwerpen in verband met de samenwerking tussen beide delen van Nieuw Guinea.

Admiraal Burke niet naar Australië

De ambassadeur der Verenigde Staten in Canberra heeft bekend gemaakt dat het bezoek van de chef der Amerikaanse Marine staf, admiraal Arley Burke aan Australië, geen doorgang zal vinden.

De admiraal zou volgende week donderdag in Australië arriveren tijdens een bezoek aan de Pacific vloot. Hij kan de reis niet maken door het vele werk in Washington.

DE KAREL DOORMAN IN VOLLE ZEE

Het smaldeel 5, dat op dinsdag 2 augustus in Hollandia wordt verwacht, heeft een totale bemanning aan boord van ongeveer 150 man. Het merendeel van hen bevindt zich op het drijvend vliegveld dat "Karel Doorman" heet. Reeds nu zijn de voorbereidingen voor een passende ontvangst van deze rijke gasten in Hollandia in volle gang. Er is een uitgebreid recreatie-programma opgesteld teneinde officieren en manschappen van het zoekende smaldeel op prettige wijze met de bewoners van Hollandia te doen kennismaken. Aanvullend op de burgerij bij het komende bezoek zal zeer op prijs worden gesteld.

Unieke vogelverzameling op Skyline

Velen houden er in Nieuw Guinea een hobby op na, maar weinigen gaan er zo in op, dat zij bereid zouden zijn om er een buitenlands verlof voor te laten schieten. Tot die weinigen behoort de heer W.M. Zuurdeeg, in 't dagelijks leven hoofd van de administratie van de PTT. Hij is 'n groot vogelliefhebber, die in en rond z'n huis op Skyline 'n unieke vogelverzameling tot stand heeft gebracht.

Zodra we de woning van de heer Zuurdeeg hebben betreden worden we getroffen door een sfeer die we hi nog niet veel andere huizen hebben aangetroffen. Het is niet alleen de stijvolle wijze waarop het huis is ingericht, maar het zijn vooral de geluiden van vele tientallen vogels in voliëres in en naast het huis, die de bezoeker het idee geven dat hij Hollandia heeft verlaten en terecht is gekomen op een buitenplaats in een land met een andere fauna dan Nieuw Guinea.

Merkwaardig genoeg hebben deze geluiden niets enerverends.

Integendeel, we geloven de heer Zuurdeeg terstond als hij vertelt, dat vele van zijn gasten getroffen worden door het rustgevende effect van al deze geluiden. Vooral mensen die lang op Java gewoond hebben, aldus de heer Zuurdeeg, horen hier weer de geluiden temidden waarvan zij zijn opgegroeid en onwillekeurig verplaatsen zij zich dan in gedachten naar dat land dat hun nog steeds lief is.

We zijn niet genoeg ter zake kundig om U een overzicht van de verschillende vogelsoorten te geven. Vele exemplaren zijn afkomstig uit Indonesië, maar er zijn ook Afrikaanse, Amerikaanse en Japanse vogels bij, en dan niet te vergeten het grote aantal Nieuw Guinea Vogels.

Een ogenblik verkeren we in de veronderstelling dat de heer Zuurdeeg er zelf op uit trekt om in de bossen van Nieuw Guinea vogels te vangen, maar hij zegt dat hij daartoe de handigheid mist. Hij koopt zijn vogels van vogelhandelaars in Singapore, Nederland, of in Nieuw Guinea zelf.

Uiteraard heeft de heer Zuurdeeg veel gelegenheid om zijn dieren rustig te observeren. Hij kent hun eigenaardigheden hun voedingsgewoonten hun ondelinge jaloezieën en twisten.

Hij vertelt over de vruchtenduif, die in vrijheid uitsluitend op Biak wordt aangetroffen. Hij wijst ons de voliëre met mezen, die zich even snel vermeerderen als witte muizen, en hij wijst ons op t gedrag van een pronkende kroonduif: pronkend ter gelegenheid van het feit dat in een ander hok een andere kroonduif in gezelschap van haar echtgenoot zit te broeden en het bekende lage zomende geluid maakt dat bij die bezigheid hoort. Hij voorspelt ook dat dit broeden niet met succes bekroond zal worden omdat 't betreffende kroonduivenpaar zoveel echtelijke twisten heeft, dat de eieren het vroeg of laat steeds weer moeten ontgelden.

Als leek valt ons bij de wandeling langs de voliëres op dat de Nieuw Guinea vogels nogal spectaculair zijn uit-

gedest. De kroonduiven zijn bepaald vorstelijk. De ene aanwezige paradijsvogel schittert met zijn felle kleuren en de jaarvogel met zijn grote snavel en zijn grappige sprongen is ook bepaald een opvallende verschijning.

De heer Zuurdeeg is geen leek, maar hij heeft met zijn vogels toch geen wetenschappelijk doel. Zijn verzameling is ook niet volgens een wetenschappelijke systeem materieel ingericht.

Mijn aankopen worden bepaald door een terugrijpen naar vroeger verklaart hij. Soms denk ik, dat geluid zou ik weer eens willen horen en dan koop ik de vogel die dat geluid maakt.

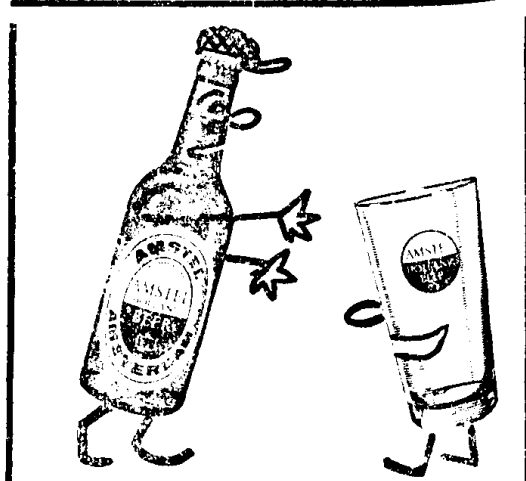
Van zijn jeugd af heeft hij reeds vogels gehouden in Indië, in Nederland en nu in Nieuw Guinea. Sommige vogels verzorgden hem al meer dan tien jaar.

Hij is niet de enige die reeds als kind met een bepaalde liefhebberij begon maar deze hobby onderscheidt zich hierin van vele andere, dat ze een constante zorg vergt, die nooit mag verslappen.

Iedere dag moeten de dieren gevoederd en verder verzorgd worden er moet voortdurend aandacht besteed worden aan het menu van de [zaad en vruchten etende] vogels. [Alle dieren krijgen iedere dag een extractie van een mengsel van hard gekookt of honing en brintapoeder en bovendien nog ovomaltine met melk er suiker]. Deze constante zorg voor zijn meer dan honderd huisgenoten verklaart waarschijnlijk waarom de heer Zuurdeeg al meer dan eens heeft afgezien van een reis naar Nederland. Een groot offer?

De heer Zuurdeeg brengt het graag in ruil voor de sfeer die zijn vogels in zijn woning scheppen.

Staan voor zijn huis, met 't grootse uitzicht op zowel het Sentani-meer als de Joutefabaai, zegt hij, ik heb prettig werk en een huis waar ik het naar mijn zin heb, wat wil ik nog meer.

GLAASJE: "Heb je gehoord dat het drinkwater gekookt moet worden?"
FLESJE: "Welk drinkwater? Ze drinken hier toch allemaal AMSTEL BIER"
1e Prijs.

Angola zal opgeven zoals België dat met de Kongo gedaan heeft, is niet te verwachten. Er zijn onlangs troepen uit Portugal in Angola gearriveerd en "Portugal means business with her reinforcements". Zolang Dr. Salazar leeft zal het land waarschijnlijk proberen stand te houden, maar het zal steeds meer met de voeten op drijfzand komen te staan, en als Salazar er niet meer is zal er waarschijnlijk een heel ander verhaal te schrijven zijn, aldus de correspondent van de Times.

[Slot]

De komende film

"WIND ACROSS THE EVERGLADES"

Regie: Nicolas Ray

In de hoofdrollen: Burl Ives, Christopher Plummer, Gypsy Rose Lee.

Uitgebracht door: ORIENT

De Everglades is een uitgestrekt moerasgebied in de staat Florida. In deze moerassen leven tientallen vogels, die om hun verenpracht zeer gewild zijn voor de versiering van dameshoeden. Een bende vogeljagers onder leiding van een oude zonderling Cottonmouth [Burl Ives] moordt stelselmatig de vogelstand uit. Een jonge vreemdeling [Christopher Plummer] dringt de moerassen in en probeert Cottonmouth en zijn bende te bestrijden.

U begrijpt dat een en ander met de nodige strubbelingen gepaard moet gaan. Het thema is ongeveer gelijk aan "Geen plaats voor wilde dieren", maar het geheel is feller verfilmd. De regisseur Nicolas Ray, nog geen dertig jaar oud, is er evenwel niet helemaal in geslaagd er een hecht geheel van te maken. De figuren zijn wat schimmig gebleven, de actie is tamelijk verward.

Wat echter wel magistraal verfilmd schijnt te zijn, zijn de Everglades. Zijn natuuroopnamen zijn zeer bijzonder en als U het verhaaltje voor lief neemt, zult U toch genieten van een vogelleven in de Everglades.

Toch maar zien lijkt mij.

J. B.

"LES FANATIQUES OVER MOORD WORDT NIET GESPROKEN"

Uitgebracht door: ORIENT

Het "Critisch Filmbulletin" noemt de film "een boeiende film over een ethisch conflict".

Het verhaal is als volgt. Een Zuid Amerikaanse dictator vertoef aan de Franse Riviera. Er breekt een revolutie uit in zijn land en het is van het grootste belang dat hij onmiddellijk terugkeert. Zijn tegenstanders proberen dit te verhinderen en willen in het normale lijn-vliegtuig dat hem naar Rome zal brengen een tijdbom smokkelen.

De samenzweerders komen voor de vraag te staan of zij hun plan moeten doorzetten, want op deze wijze zullen met de dictator ook een tiental volkomen onschuldige mensen gedood worden.

Eén van hen acht dit niet verantwoordt. Een ander redeneert echter dat dit offer gerechtvaardigd zal zijn, want als de revolutie slaagt zullen honderdtallen onschuldigen uit de gevangnissen worden bevrijd en is de "balans" weer in evenwicht gebracht.

Hoe het allemaal afloopt moet U zelf maar gaan zien. Om nogmaals het "Critisch Filmbulletin" te citeren: "Joffé heeft een uiterst spannende thriller weten te vervaardigen, waarin de nadruk op de ethisch problematiek enigzins aan sommige romans van Graham Greene herinnert".

Voor de liefhebbers van een goede thriller dus een welbestede avond.

J.B.

Het eerste en het laatste imperium (2)

WAAR ZIJN ZE NU?

We herinneren het ons als de dag van gisteren. We waren net [zeer koud] uit Amsterdam aangekomen en zaten bij de chinees wat slieterigs te eten, toen plotseling, na wat vervaarlijk motorgeronk, een aantal schilderachtige lieden binnenstapten, geheel gehuld in baarden, pagekoppen, camouflagepakken en glimmende geweren.

In hun [zeer door de tijden geteisterd] djiepe lagen wat borstelige varkens met brekende oogjes wezenloos de tropische nacht in te staren.

"Op jacht geweest, heren?," probeerden wij, toen ze wat later omstandig zaten te schransen.

"Ja, nir, beter toh op jacht gaan dan in de barak teroes door over wijven praten, ja toh."

Een "fair statement", vonden wij.

Het waren de Detajongens, nu een uitstervend ras. Waar zijn ze nu?

We hebben altijd een groot zwak voor ze gehad. Waren zij niet de enigen die wat kleur aan het Hollandiasche leven gaven? Waren hun motoren geen staaltjes van versierkunst en huisvljijt glimmender en indrukwekkender dan de huidige [vruchteloos aangeboden] Chevrollet Impalla?

Van meisjes hielden ze ook wel, maar van hun motoren echt.

Ze deden niet gewichtig, schreven geen venijnige ingezonden stukken, spraken geen Algemeen Beschaafd, maar gewoon "Vanderoodwitenblauw".

En zij losten hun eigen moeilijkheden [met recht] eigenhandig op.

Zij bezorgden hun belligerenten met onbewogen gezichten een gemeen schedelbasisfractuurkje en gingen dan opgewekt een paar weekjes zitten brommen. In wat zij noemden de "djeel".

We herinneren ons een feest waarop we wat vriendelijks hadden gezegd van de Deta-jongens. "Hé Buiten", zeiden ze later aan de bar, "als je ooit soesah krijgt, tjobah, je pangilt een van ons. Altijd seef!" Later frommelden dezelfde vriendelijke jongens een grote marinesergeant als een prop krantenpapier in een hoekje. Het was bij hem niet helemaal "seef" geweest, begrepen wij.

Waar zijn ze nu? Ze missen ze in het stadsbeeld. Ze zitten, lezers, nu in Winschoten, Waalwijk of Weesp.

De spiritual immers luidt: "All God's children got wings, someday!"

VRIJBUITER

"Houdt stand! Houdt stand!", zo luidde een jaar geleden de aansporing van de Portugese premier Dr. Salazar, tot een Portugees gehoor tijdens een discussie over de toekomst van het Portugese imperium. "Houdt stand! Er is niet meer nodig om de storm tot bedaren te krijgen." Te oordelen naar wat in Angola geschied is en geschiedt, meent de corresp. van The Times dat deze woorden een betere sleutel leveren tot het "wonder" van de opmerkelijke stabiliteit van Portugals koloniaal bezit dan prestaties omtrent de assimilatie van de inheese bevolking. Sta pal, en sta stil, dat is tot op heden de geschiedenis van Angola in een notedop.

ZELFS GEËN LIPPENDIENST

De Portugezen hebben zich nooit druk gemaakt over liberale begrippen als democratie of zelfbeschikking. Zij hebben zelfs nooit lippendienst bewezen aan het idee van koloniale vrijheid. "Wij hebben zelf geen zelfbestuur", zo zei kortgeleden een Portugees in Loanda, "waarom zouden we het dan aan de Afrikanen geven?" Anders dan de Britten hebben de Portugezen dan ook nooit het stelsel van indirect bestuur in hun kolonies toegepast: in het algemeen hebben zij de inheemse regenten genegeerd, en het gevolg is dat nergens in Afrika het stamverband en de inheemse bestuursorganisatie zo verzwakt zijn als in de Portugese gebiedsdelen. De export van slaven gedurende drie eeuwen en een systeem van dwangarbeid, dat de bestaande maatschappelijke verbanden verstoort, hebben tot de bespoediging van dit proces bijgedragen, en bovendien de bevolking in aantal doen verminderen zodat momenteel Angola ten opzichte van het overig deel van zwart Afrika een zeer geringe bevolkingsdichtheid heeft: nog geen negen personen per vierkante mijl.

ACHTERLIJK

Het geringe bevolkingsaantal is ook een van de oorzaken ervan geweest, dat Angola achterlijk en verarmd gebleven is; het heeft een tekort aan arbeidskrachten en aan koopkracht. Het zou veel welvarender kunnen zijn: er is goede bouwgrond, er zijn deifstoffen, en er is de mogelijkheid tot het opwekken van electriciteit door waterkracht.

Maar Portugal heeft nooit het geld, de voortvarendheid en de kundigheid kunnen vrijmaken die voor de ontwikkeling van een zo geweldig gebied nodig zouden zijn. Eerst de twee bescheiden vijfjarenplannen van de laatste tijd [het eerste liep van 1954-59, het tweede is thans in uitvoering] hebben enige verbetering gebracht. Ondanks vooruitgang op het gebied van het Europese onderwijs, de gezondheidsdiensten, de verbindingen, de huizenbouw voor de inheemsen, is Angola echter nog ver bij andere Afrikaanse gebieden achter.

BUITENLANDS KAPITAAL

Wil Angola niet nog verder achter raken, dan zal men buitenlands kapitaal moeten aantrekken, en er zijn inderdaad enige tekenen dat men daar voorbereidingen toe treft. Maar buitenlands kapitaal is gevaarlijk: het betekent ook buitenlandse ideeën, en een snellere ontwikkeling, die de Afrikanen tot het anti-kolonialisme zou kunnen leiden. Portugese autoriteiten verwezen deze gevaren te kunnen vermijden door een grotere blanke immigratie en een versnelde assimilatie van de inheemsen. Zij hopen dat Angola een Afrikaans Brazilië worden zal, doch vergeten dat er driehonderd jaar nodig zijn geweest om Brazilië te maken tot wat het is, en dat Brazilië zich honderdvijftig jaar geleden onafhankelijk heeft gemaakt. De Portugese positie in Angola is niet hecht: als Portugal als enige koloniale mogendheid ten zuiden van de Sahara overblijft, zal de spits van de nationalistische Afrikaanse agitatie zich tegen Portugal alleen richten.

Bovendien dreigt er door de sterk toegenomen blanke immigratie van de laatste jaren [tussen 1940 en 1950 is de blanke bevolking met 80%, de zwarte slechts met 10% gegroeid] een Portugees Algerije te komen. De blanke bevolkinggroep, die 170.000 personen sterk is, bestaat voor het grootste deel uit boeren die slechts weinig vakkundiger zijn dan de 4,2 miljoen Afrikanen die Angola telt.

TROEPEN

Bij de blanken in Angola, die voor ongeveer twee derden anti-Salazar zijn, is het separatistisch streven de laatste tijd niettemin in kracht verminderd. De negers zijn nog merendeels passief, maar beginnen onder de invloed van nationalistische agitatie te komen. Dat Portugal

Een jongen die 80 jaar geleden naar Nederland ging Toch maar liever koppensneller

Wij schreven reeds een paar maal over Papoese jongeren die naar het westen gingen, soms zelfs naar Nederland.

In 1879 nam Woelders, de zendeling over wie wij reeds enige mededelingen deden, toen hij met verlof naar Nederland ging, een jongen mee uit Andai, ten zuiden van Manokwari. Dit was wel de eerste jongen die deze reis maakte met de bedoeling om kennis op te doen en deze later bij terugkomst in Nieuw Guinea te gaan toepassen.

Bijgaande foto toont U Ali zoals velen hem hebben gezien tijdens de spreekbeurt-tournees die Zending Woelders door geheel Nederland maakte. In enkele plaatsen heeft deze jongeman zelf 't een en ander verteld van zijn land, hetgeen werd vertaald door zendeling Woelders.

ZESTIG GULDEN

Aangezien velen blijkbaar de wens te kennen gaven om een meer blijvende herinnering aan deze Papoea in Nederland te hebben, werden foto's vervaardigd die men kon kopen en waarvan de opbrengst ten goede kwam aan het werk van de Zending op Nieuw Guinea. Het spijt ons werkelijk in de grond van ons hart te moeten zeggen dat dit waarschijnlijk het enige positieve is geweest dat deze jonge man aan de verdere ontwikkeling van zijn volk heeft bijgedragen, en dat was niet veel, om precies te zijn f 60.25. U ziet, men was precies in die dagen en daar van leggen de halfjaarlijkse rapporten van Woelders ook getuigenis af.

Ali was als kind door Woelders vrijgekocht en reeds een negen-tal jaren in het zendingshuis toen hij meeging naar

Nederland, de plaats van afkomst van Woelders en van diens vrouw. Hij kreeg daar een goede vriend, die Jakob heette.

VERVREEMD

In het begin van 1881 was hij met de familie Woelders weer terug in Andai. Zoals we weten nam Woelders een drukpersje mee waarmee in de loop van de 25 jaar dat het in bedrijf was heel wat gedrukt is. Ali voelde zich evenwel niet aangetrokken tot het letterzetten.

In 1882 klaagt Woelders tenminste over het feit, dat Ali met de vogeljagers het bos in was getrokken. Dat hij zich over dit gezelschap geen illussies maakte laat zich denken. Wij weten uit de geschiedenis, dat dit soort lieden er een eigenaardige moraal op na hield.

Het was evenwel duidelijk, dat Ali zich in het dorp Andai niet meer thuis voelde. Waar zijn eigen volk woerde was hij niet eens. Hij was destijds geroofd en van hand tot hand gegaan en ten slotte op Andai terecht gekomen.

Hij voelde blijkbaar niet veel voor het werk van zijn pleegvader, en op welke wijze moest hij zich nu een plaats veroveren in zijn eigen land?

Toch schijnt het enkele jaren later weer iets beter te gaan. Hij trouwt dan met een meisje van Andai, een pleegdochter van de familie Woelders en wordt gedoopt. Hij krijgt dan de naam Jakob als een herinnering aan zijn vriend in Harlingen. Of hij met die vriend correspondeerde weten we niet, maar dat zal van wege het taalverschil ook wel een te moeilijke opgave zijn geweest.

Jarenlang horen we dan niets meer van Jakob. In 1888 lezen we van hem, dat hij een gesprek heeft met een oude koppensneller, die hij probeerde van dat

Dit is Ali uit Andai, omstreeks 1880 in Nederland gefotografeerd. Geen wonder dat hij zich in dit costume minder thuis voelde dan in zijn tjawa.

handwerk af te brengen. Welke spraker de ander overplade waten we niet, maar Jakob had een les gehad die hij later toepaste.

KOPPENSNELLEN

Na het overlijden van Zending Woelders in 1892 maakt Jakob vermoedelijk elke binding kwijt met de christengemeente in Andai, want op zeker dag wordt bekend, dat hij meegedaan heeft aan een koppensnellerstocht, waarbij twee mensen het leven lieten.

Het volgend jaar, in 1894 blijkt Jakob de organisator te zijn geweest van een koppensnellerstocht van vrij grote omvang en aangezien hij daarbij gewond raakte zocht hij genezing op de zendingspost in Andai. De vervanger van Woelders, Zending Metz heeft dan echter al helemaal geen vat meer op hem. Het gaat helaas van kwaad tot erger. Hij werd een beruchte vogeljager, die anderen overhaalde zich te goed te doen aan jenever en het laatste wat we in de rapporten over hem vinden is de zin: "Jakob en andere ellendelingen hebben het dorpshefde over gehaald zich te bedrinken". Het gevolg van dit sterke drank misbruik, helaas regel in de tijd van de paradijsvogeljacht was dat het dorpshefde van Andai een koppensnellerburcht oprichtte, waarheen de koppen van de verslagenen werden gebracht. Dit was dus zo de omgeving waarin Ali, [Jakob] terugkeerde. In 1894 wordt er verteld van iemand die een tocht maakte naar Amberbaken en onderweg niet minder dan vier benden had gezien die op hongitocht waren.

Toen Ali nog kind was en van een pitte ondeugendheid blij gaf, waar schuwde zijn ploeg zusje hem. Ze zei het met de feheid, kinderen eigen, die uit dat wat ze heven de meest spectaculaire zaken onthouden: "Als je zo doorgaat, Ali, kom je in de hel". Waarop Ali replieerde: Nou en mijnheer [Woelders] houdt wel zoveel van mij, dat hij mij er dan vast wel weer uithaalt".

Ergens moest Jakob zich aanpassen en in het Nieuw Guinea van zijn dagen was het zo, dat je alleen als forse koppensneller respect afdwong van het volk. Wat hem het zwaarst woog liet hij gelden en de rest? En Nederland? Een droom uit een ver verleden, die hoe langer hoe onwerklijker werd.

Nauwelijks beter ging het met Deventer, vrijgekocht door zendeling Jens en meegenomen naar Nederland in 1886.

Hij was kennelijk door financiële hulp uit de stad Deventer vrijgekocht van-

Vervolg op pag. 4

KRI-PIK EN KRU-PUK KRANT

ONS VERVOLGVERHAAL

Gevaarlijk spel.

Eenmaal thuisgekomen - ze kregen weer een lift van een botsende vrachtwagen! - kostte het hun niet zoveel moeite hun ouders ervan te overtuigen, dat een kampeertocht in de vakantie een mooie oplossing voor het vrije tijd-probleem zou zijn. De enige moeilijkheid leverde natuurlijk het meegaan van Spriet op, zoals ze ook wel verwacht hadden. Vooral moeder vond het maar matig, dat zij met die "wilde jongens", zoals ze altijd zei, er op uit zou trekken. Maar de drie jongens beweerden zo eenstemmig, dat ze Spriet als het eerste stukje porselein, zouden behandelen, dat moeder tenslotte lachend toegaf.

De paar weken voor de vakantie vlogen om. Er waren zoveel dingen te bespreken, te beraadslagen en te maken voor de tocht, dat niemand de tijd erg lang vond duren.

De geheime besprekingen in het schuurtje begonnen zelfs vader en moeder op te vallen en op een dag kwam vader ineens binnen. Ze hadden net de brief van oom Karel nog eens tevoorschijn gehaald en zaten die aandachtig te lezen, zodat ze de schuurdeur niet hadden horen opengaan.

Met verschrikte gezichten keken ze dan ook op, toen ze daar ineens vader zagen staan. "Zo, zo, bromde hij, jullie maken nogal ingewikkelde plannen, geloof ik, hè? Mogen wij daar misschien ook eens wat van horen? Ik krijg zo langzamerhand de indruk, dat jullie niet alleen maar gaan kamperen om iets meer van het land te zien, maar dat er wat meer achter zit."

Erik was ook nu weer degene, die het eerst zijn positieven bij elkaar had. "U hebt wel een beetje gelijk", zei hij, "We hebben namelijk pas een verhaal gelezen over een man, die op geheimzinnige wijze verdwenen is bij een van de heetwaterbronnen in Wairekei, terwijl hij op zoek was naar een schat, die de Maori's vroeger is dat gebied verborgen hadden. Wij zouden daar ook wel eens willen gaan kijken".

"Als je dan maar oppast, dat jezelf ook niet verdwijnt" zei vader, "Want dan zou ik verplicht zijn om weer achter jullie aan te gaan. En daar voel ik niets voor. Ik zal toch eens informeren of het daar niet wat te gevaarlijk is voor jullie!"

Wordt vervolgd

HET ARABIERTJE

HET ARABIERTJE

Aleppo kwam pas tot bewustzijn, toen hem water tussen zijn lippen werd gegoten en hij zachtjes op een soort slee werd gelegd samen met Salmira.

Hij voelde hoe ze voortgetrokken werden en tenslotte stilstielden bij het bouwwerk, dat Aleppo voor een vesting had aangezien, maar van dichtbij zag hij, dat het uit niets dan rotsblokken bestond. Door een opening, die op een poort leek, kon je maar zo naar binnen lopen! In 't schemerdonker van de vallende avond zag Aleppo een brede bin-

nenplaats. Tussen de grauwe stenen waren palmen en struiken geplant, die de hele hof beschaduwden en in 't midden spoot een springfonteinje klaterend omhoog in een mooi bewerkte, emetselde bak.

In de hock van de binneplaats brandde een vaartje en daaromheen lag kookgerci en wat oude potten en schalen.

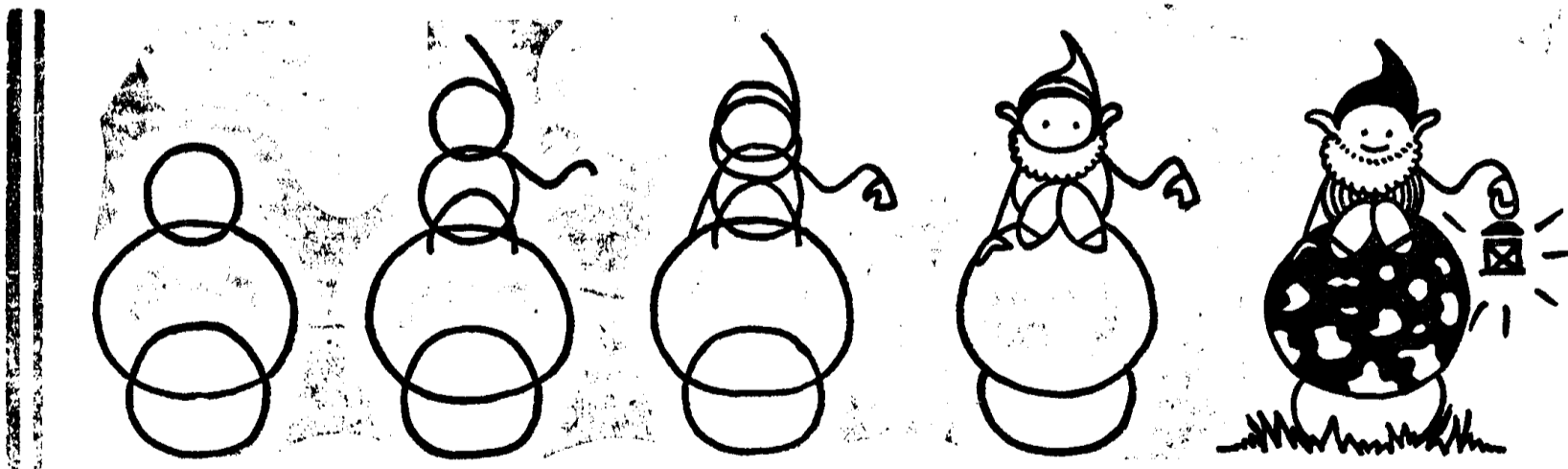
Hier huiste de oude man zeker het meest en ondanks de rommel zag 't er toch gezellig en bewoonbaar uit.

"Kom maar hier, mijn jongen", zei de oude man vriendelijk, "en vertel mij eens hoe je hier zo met je zusje ver-

zoild bent geraakt. Het gebeurt mij niet vaak, dat ik hier bezoek ontvang in deze oude rotswooning, of het moet van Toearegs of Bedouien zijn en die zie ik liever gaan dan komen!"

Aleppo liet zich op één knie zakken met zijn handen samengevouwen voor zijn gezicht en sprak, zoals dat voor een jonge Arabier betaamt:

"Saloom, alikoem, edele Heer. Ik ben Aleppo ben Haschrin en mijn avonturen zijn zo fantastisch, dat U ze nauwelijks geloven zult, als ik ze U vertel. Maar mag ik eerst Salmira en de dieren verzorgen? Ze zijn er slecht aan toe, want we hebben de laatste twee dagen lange afstanden afgelegd met bijna geen eten of drinken."

Door "Appelboom en Bessenstruik"

Dit is een bijzonder leuk plaatje om op triplex te vergroten. Dit kun je gemakkelijk doen door om het eigenlijke plaatje heen een vierkant van 5 cm. te tekenen. Trek nu door de tekening heen resp. op de afstanden van 1, 2, 3 en 4 cm zowel horizontaal als verticaal evenwijdige lijnen.

Nu neem je een blad papier en tekent daarop een vierkant van 15 cm. want we willen de tekening drie keer zo groot maken.

Trek nu op de afstanden van 3, 6, 9 en 12 cm. horizontale en verticale lijnen. Nu kan je heel makkelijk door naar het keine voorbeeld te kijken de tekening in het groot namaken. Deze kan je met carbon papier op triplex overbrengen. Heb je geen carbonpapier, dan maak je

de achterkant van de tekening met potlood of houtskool helemaal zwart.

Op de plaats van het lantaarntje kan je ook een kalendertje plakken. Als je het uitzaagt kun je de armpjes beter wat dikker maken.

DIT IS VAN MIJ.

Deze keer een gedicht dat door twee meisjes gemaakt is. Het is dan ook heel leuk. Hier is het. Een heel, mooi, glimmend appeltje. Dat maakte met iedereen een babbeltje. Met Piet Pruim en Klaasje Druif [Die had een hele mooie kluiif] En verder nog met Pietje Bes, Die was nog pas maar zes.

Op een dag was er een fuif. Die was natuurlijk van Klaasje Druif. En iedereen was present. Ook de pisang, hij was de resident.

Er werd gedanst, gedronken en gegeten. Het was een feest om nooit meer te vergeten. Om twaalf uur ging iedereen naar huis, En ons mooi glimmend appeltje inclusief.

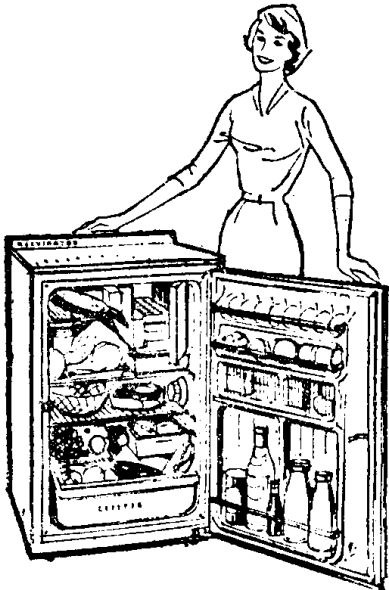

Tegen inlevering van 75 wikkels Faam snoep—; pepermunt—; en drop rollen bij de N.V. Pacific Import Mij één prachtige Volkeren Atlas cadeau.

Cold
commonsense
demands
that you ...

SEE the fabulous NEW KELVINATORS

- * Save space in your kitchen.
- * More storage space for your money.
- * Cheaper to operate —electric!
- * Most advanced features.

TE BEZICHTIGEN IN DE SHOWROOMS VAN

ELECTRO = VOICE
N.V. Pacific Import Mij

BERICHT AAN ONZE ABONNE'S

Onze abonne's te Ifar en Hollandia-Binnen worden verzocht hun abonnement alleen en uitsluitend te betalen aan onze agenten aldaar.

Allen die wij niet persoonlijk hebben kunnen groeten, 'n goed verblijf toegewent.

Mevr. G.A. Klencke-Hillebrandt
Hazel en Ecker

a.b. "CASTEL FELICE" 16-7-1960

Aan Reisbureau "Sydam" onze dank voor de betoonde service.

1924

Aan vrienden en kennissen een succesvol verblijf in Nieuw Guinea toegewent. Aan het personeel van het kantoor van Financiën Hollandia mijn oprechte dank voor Uw steun en medewerking in de afgelopen jaren.

T.N.A. KRAAIJENBRINK en familie
a/b. Connie.

1925

t' ZEEPAARDJE: wegens omstandigheden kan de cabaretvoorstelling op 16-7-1960 geen doorgang vinden. Zondag 17-7-'60 Roulette aanvang 13.00 uur 1934

GEBOREN:

ROBERT ALLAN STEEVAN
zoon van L.R. Lux.
D.H.I. Lux-Claasz-Cooekson. 1935

LUCHTPOSTSLUITING IN DE KOMENDE WEEK

Maandag: Merauke- Tanahmerah- Biak [extra 06.30].

Woensdag: Biak- Manokwari- Fakfak- Wamena- Lae- Sydney.

Vrijdag: Biak- Manokwari- Sorong- Amsterdam-Cs- Djakarta.

Zaterdag: Biak- Manokwari- Sorong- Fakfak- Amsterdam-Cs.

Voor nadere inlichtingen tfn Hla 114.

De Conventie van de Amerikaanse democratische partij heeft senator Lincoln Johnson bij acclamatie gekozen tot haar kandidaat voor het vice-presidentschap van de Verenigde Staten. De 51-jarige oude Johnson is op het ogenblik voorzitter van de Amerikaanse senaat. Zijn verkiezing vond plaats ondanks tegenstand van afgevaardigden uit de Zuidelijke staten en van liberale elementen in de partij.

ORIENT THEATER HONG LIAN FILMBEDRIJF

vertoont heden 16-7 en morgen 17-7
"WIND ACROSS THE EVERGLADES"
met Burl Ives, Gypsy Rose Lee en Christopher Plummer.

In de woeste wildernis der moerasen speelde zich een strijd af harder en wreder dan de buitenstaander kon vermoeden. Een wild avontuur, waar iedere stap de dood en iedere aanraking een marteling kon betekenen.

In kleuren.

Holl.-Binnen heden 16-7: "KASEH SA-YANG" met Saadiah

Sentani morgen 17-7: "LES FANATIQUES"

Haven zondag 17-7 Matinée: "WEST BOUND" aanvang 10.15 uur.

REX THEATER

vertoont heden voor het laatst, een grandioze superproductie met een Amerikaans-Italiaanse cast.

"HERCULES"

in Color en Cinemascope.

Met Steve Reeves en Sylvia Koscina.

Geniet van de fantastische avonturen van de Argonauten bij de verovering van het "GULDEN VLIES" ...

Heden de laatste avond in REX THEATER.

Zondag 17-7 en maandag 18-7 vertoont REX de film

"DE SCHRIK VAN ARIZONA" [THE MARAUDERS]

in Color

met Dan Dureya, Jeff Richards, Keenan Wynn en Janna Lewis.

De grootse geschiedenis uit het Wilde Westen die ooit op het witte doek verscheen.

Een aansenschakeling van moed, actie en spanning.

Zondag 17-7 Matinée

"DE LEEUWENDODER"

Toegangsprijzen f 1.50 kinderen, f 2.50 volwassenen.

Aanvang 10.30 uur.

Verwacht in REX

"APHRODITE, GODIN DER LIEFDE"

daar zijn naam. Na terugkeer werd hij hulpkracht in een school, maar hij wist zijn plaats niet te vinden en gedroeg zich ten slotte zo dat hij ontslagen moest worden.

ANDEREN

Te midden van deze figuren die hun plaats niet hebben kunnen vinden, doet het goed over figuren als Johannes en zijn vrouw Anna van Andai te lezen die samen na de dood van Woelders de school gaande hielden, zich met alle macht verzetten tegen de koppensnelle-rij en tot hun dood toe trouw zijn gebleven.

Dan komt het jaar 1892, het jaar waarin de beide eerste Papeese jonge mannen Petrus Kafiari en Timotheus Awendoe, beide van Biaks origine, naar Java gaan. Dat was een heel ding voor de moeder van Timotheus. Van haar wordt gemeld, dat ze de laatste nacht dat de "Cunphuyts" van de KPM op de reede van Mansinam lag, naar boord zwom om haar zoon nog eenmaal te zien.

Vier jaar later kwamen deze beide jonge mannen terug met hun diploma van onderwijzer en voorganger. Zij waren de eersten, voorlopers in letterlijke zin, want na die tijd gaan er velen dit diploma halen. Dan begint de nieuwe tijd voor Nieuw Guinea.

F.C.K.

Te koop aangeboden:

Zündapp Bella, 200 cc met accessoires
Te bevragen na 17.00 uur L. Hanssens
Huis no. 4323, Dok IX

ATTENTIE

Komt en hoort zelf naar het

"MUZIEK FESTIVAL"

Hedenavond aanvang 20.30 uur in de plaats van 20.00 uur, in het RKS-Clubgebouw. U hoort, dan verschillende gecombineerde bands in Swing, Rock, Callipso en Progressive Jazz.

4711

door
Kwaliteit
het
Wereldmerk

Onvergetelijke
lieftaligheid

met

4711 TOSCA's

onvergetelijke geur ...

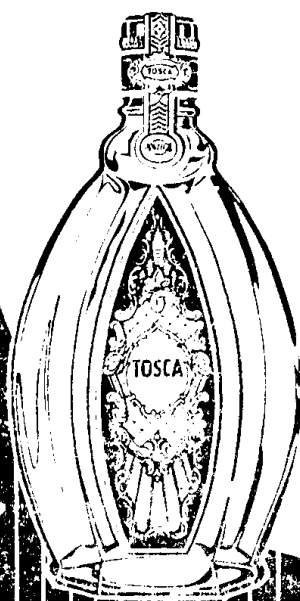
4711 "TOSCA" Eau de Cologne

paart de bloesem-frisse

"4711" Echte Eau de Cologne

aan de opwindende geur van

4711 "TOSCA" Parfum

4711

TOSCA
EAU DE COLOGNE

pittige, pure koffie
... direct klaar in de kop!

Douwe Egberts
MOCCONA
poederkoffie

GOEDKOPER DAN ELK ANDER MERK

Te koop in elke P & D zaak verkrijgbaar tegen
F. 2.05 per blikje inhoudende 50 gram netto.